

Dosar nr. 3r-80/2023

2-23042332-01-3r-07042023

Prima instanță: Curtea de Apel Comrat (jud: A. Mironov, D.Fujenco, L.Caraianu)

DECIZIE

13 mai 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Malanciuc
Aliona Miron

examinând recursul depus de Semion Lazarev,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Semion Lazarev împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la anularea punctului 2 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu nr.93/2 (445) din 07 martie 2023,

împotriva deciziei din 27 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a respins cererea lui Semion Lazarev cu privire la repunerea în termen de atac a punctului 2 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 și s-a declarat ca fiind inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Semion Lazarev,

c o n s t a ț ă:

La data de 22 martie 2023 Semion Lazarev a depus la Curtea de Apel Comrat acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei și a solicitat repunerea în termen de atac a punctului 2 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 și anularea punctului 2 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 cu privire la înregistrarea unui candidat independent pentru funcția de Guvernator (Başkan) al Găgăuziei, Uzun Gheorghe Vladimir, a fost înregistrat ca simbol al acestuia, în perioada campaniei electorale, pentru tipărirea în buletinele de vot, un semn care este asociat cu Partidul Socialiștilor (f.d.1-4).

Prin decizia din 27 martie 2023 a Curții de Apel Comrat s-a respins cererea lui Semion Lazarev cu privire la repunerea în termen de atac a punctului 2 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 și s-a declarat ca fiind inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Semion Lazarev.

În motivarea soluției sale, Curtea de Apel Comrat a menționat că, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie

2023 privind înregistrarea lui Uzun Gheorghe pentru funcția de Guvernator (Başkan) al Găgăuziei la alegerile numite pentru data de 30 aprilie 2023 s-a dispus: de a-l înregistra pe Uzun Gheorghe Vladimir, anul naşterii 1986, inginer de specialitate, neangajat temporar. A fost înregistrat ca candidat independent pentru funcția Guvernatorului (Başkanului) Găgăuziei în scrutinul din data de 30 aprilie 2023.

De a înregistra în calitate de simbol electoral, care va apărea în buletinele de vot pentru alegerile Guvernatorului (Başkanului) Găgăuziei numite pentru data de 30 aprilie 2023, o stea cu cinci raze, egale ca unghi, una din vârfurile căreia este îndreptată sus perpendicular, sub unghiul de 90 de grade, față de linia orizontală.

Prezenta Hotărâre intră în vigoare din data adoptării, se publică pe site-ul oficial al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei și poate fi contestată în decurs de trei zile din data adoptării, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Comrat (f.d.5-7).

De asemenea, Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 privind înregistrarea lui Uzun Gheorghe pentru funcția de Guvernator (Başkan) al Găgăuziei la alegerile numite pentru data de 30 aprilie 2023 s-a publicat pe site-ul oficial al Comisiei Electorale Centrale din Găgăuzia.

Prin urmare, instanța de apel a relatat că, în conformitate cu art.67 alin.(1) din Codul electoral, nr. 60-XXVII din 31 iulie 2015 al UTA Găgăuzia, curgerea termenului de atac a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 privind înregistrarea lui Uzun Gheorghe pentru funcția de Guvernator (Başkan) al Găgăuziei la alegerile numite pentru data de 30 aprilie 2023, începe a curge din următoarea zi după adoptarea hotărârii și constituie trei zile calendaristice din data acțiunii sau (depistării) inacțiunii, adoptarea hotărârii, astfel ultima zi pentru contestarea în instanța de judecată a hotărârii nominalizate a fost data de 10 martie 2023.

Mai mult ca atât, Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 privind înregistrarea lui Uzun Gheorghe pentru funcția de Guvernator (Başkan) al Găgăuziei la alegerile numite pentru data de 30 aprilie 2023 s-a publicat pe site-ul oficial al Comisiei Electorale Centrale din Găgăuzia.

Or, acțiunea în contencios administrativ depusă de Semion Lazarev împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei privind anularea punctului 2 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 cu privire la înregistrarea unui candidat independent pentru funcția de Guvernator (Başkan) al Găgăuziei, Uzun Gheorghe Vladimir, a fost înregistrat ca simbol al acestuia, în perioada campaniei electorale, pentru tipărirea în buletinele de vot, un semn care este asociat cu Partidul Socialiștilor, a fost depusă la Curtea de Apel Comrat la 22 martie 2023 (f.d.1-4).

Instanța de apel a relatat că Semion Lazarev nu a prezentat nici o probă ce ar motiva omiterea termenului pentru a se adresa în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ privind anularea punctului 2 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea încheierii enunțate, la 30 martie 2023, Semion Lazarev a depus cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Comrat cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând soluția Curții de Apel Comrat neîntemeiată, invocând prevederile art.48 și art.99 din Codul electoral, nr. 60- XXVII din 31 iulie 2015 al UTA Găgăuzia.

Astfel, a susținut că un candidat pentru funcția de Guvernator (Bașkan) al Găgăuziei poate folosi ca simbol pe buletine de vot, simbolul oricărui partid politic al Republicii Moldova, numai dacă este nominalizat de formația politică specificată. În acest caz, Uzun Gheorghe fiind candidat independent nu are dreptul de a folosi simbolurile Partidului Socialiștilor.

La 07 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatului Comisia Electorală Centrală a Găgăuziei copia recursului depus de către Semion Lazarev împotriva încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, explicându-le dreptul de a depune referințe. Însă, până la examinarea recursului, intimata nu a făcut uz de dreptul ei procedural și nu a depus referință, prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs (f.d.29).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, la caz, de către Semion Lazarev se contestă un act al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei în perioada electorală.

Prin urmare, conform art. 69 alin. (8) din Codul electoral al Găgăuziei, hotărârea instanței de judecată poate fi contestată în termen de trei zile de la pronunțare.

Având în vedere că încheierea Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 27 martie 2023 și a fost notificată de către recurentul Semion Lazarev la 27 martie 2023 (f.d.20), Colegiul consideră că recurentul a respectat termenul de contestare, deoarece recursul a fost depus la 30 martie 2023.

În corespundere cu articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul depus de Semion Lazarev, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

În corespundere cu art. 207 alin.(2) lit. d) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă, în special, când acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209.

Completul remarcă că, în speță, se contestă hotărârile Comisiei Electorale

Centrale a Găgăuziei emise în perioada electorală la alegerile Guvernatorului (Bașkanului) Găgăuziei din 30 aprilie 2023, în baza Codului electoral nr.60-XXVII/V din 31 iulie 2015 al UTA Găgăuzia.

Astfel, la caz, sunt aplicabile prevederile art.67 alin.(1), (3) din Codul electoral, nr.60-XXVII/V din 31 iulie 2015 al UTA Găgăuzia și anume, acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali pot fi contestate la organul electoral în decursul a trei zile calendaristice din ziua comiterii acțiunii (depistării) inacțiunii sau adoptării unei hotărâri. Termenul înaintării contestației se calculează din ziua următoarei zilei comiterii acțiunii (depistării) inacțiunii sau adoptării unei hotărâri.

Din înțelesul normei citate se deduce că contestațiile privind acțiunile/inacțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei se depun la Curtea de Apel Comrat în termen de 3 zile calculat de la data adoptării hotărârii.

Materialele cauzei atestă că, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 privind înregistrarea lui Uzun Gheorghe pentru funcția de Guvernator (Bașkan) al Găgăuziei la alegerile numite pentru data de 30 aprilie 2023 s-a dispus:

- de a-l înregistra pe Uzun Gheorghe Vladimir, anul nașterii 1986, inginer de specialitate, neangajat temporar, a fost înregistrat candidat independent pentru funcția Guvernatorului (Bașkanului) Găgăuziei în scrutinul din data de 30 aprilie 2023.

- de a înregistra în calitate de simbol electoral, care va apărea în buletinele de vot pentru alegerile Guvernatorului (Bașkanului) Găgăuziei numite pentru data de 30 aprilie 2023, o stea cu cinci raze, egale ca unghi, una din vârfurile căreia este îndreptată sus perpendicular, sub unghiul de 90 de grade, față de linia orizontală.

- Hotărârea a intrat în vigoare la data adoptării, s-a publicat pe site-ul oficial al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei și putea fi contestată în decurs de trei zile din data adoptării, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Comrat (f.d.5-7).

Suplimentar, instanța de recurs învederează că, Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 privind înregistrarea lui Uzun Gheorghe pentru funcția de Guvernator (Bașkan) al Găgăuziei la alegerile numite pentru data de 30 aprilie 2023 a fost publicată pe site-ul oficial al Comisiei Electorale Centrale din Găgăuzia.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că contestația împotriva hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 urma a fi depusă în instanța de judecată până la data de 10 martie 2023.

Or, la caz, contestația împotriva hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 a fost depusă la Curtea de Apel Comrat la 22 martie 2023, adică peste termenul de 3 zile prevăzut imperativ de norma art.67 alin.(1), (3) din Codul electoral, nr.60-XXVII/V din 31 iulie 2015 al UTA Găgăuzia.

În conformitate cu prevederile art.210 alin. (1) Cod administrativ, prevederile art.65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător și pentru decizia cu privire la cererea de repunere în termen.

Conform art. 65 alin. (1) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen.

Prin urmare, instanța poate dispune repunerea persoanei în termenul de depunere a acțiunii, dacă aceasta a omis termenul prevăzut de lege din motive independente de voința ei.

În același timp, potrivit art.65 alin. (2) Cod administrativ, la cererea de repunere în termen se anexează probele, care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar se recuperează acțiunile omise.

În acest sens, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, motivul invocat de către Semion Lazarev precum că a aflat la 21 martie 2023 despre Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023, când a avut loc adunarea electorală cu candidatul Uzun Gheorghe, în funcția de Guvernator (Başkan) al Găgăuziei, este neîntemeiat, din motiv că nu este probat în modul stabilit de lege, or, în conformitate cu art.93 Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Respectiv, recurentul Semion Lazarev a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023, inclusiv de pe site-ul oficial al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei.

La acest capitol se rețin și dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Din aceste împrejurări, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că legea specială indică într-o manieră certă, clară și previzibilă procedura de contestare a hotărârilor Comisiei Electorale Centrale, în termen de 3 zile, calendaristice de la data adoptării hotărârii.

Mai mult decât atât, hotărârile Comisie Electorale Centrale se plasează, în termen de 24 de ore de la adoptare, pe pagina web a acesteia, iar hotărârile cu caracter normativ, hotărârile adoptate în perioada electorală și hotărârile privind raportarea financiară se publică și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Hotărârile Comisiei Electorale Centrale intră în vigoare din momentul adoptării acestora sau la data indicată în textul hotărârii.

Or, Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023 a fost publicată pe site-ul oficial al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu indicarea termenilor de atac, și anume trei zile din data adoptării, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Comrat.

Astfel, argumentul recurentului Semion Lazarev în sensul repunerii contestației în termen este neîntemeiate și nu poate fi pus la baza repunerii în termenul de înaintare a acesteia.

În susținerea opiniei enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la

drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Comrat este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 67 alin.(1), (3) din Codul electoral, nr.60-XXVII/V din 31 iulie 2015 al UTA Găgăuzia și în coraborare cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Semion Lazarev.

Se menține decizia din 27 martie 2023 a Curții de Apel Comrat, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Semion Lazarev împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei cu privire la anularea punctului 2 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr.93/2 (445) din 07 martie 2023.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ion Malanciuc

Aliona Miron